

Norðurlendski Mentanargrunnurin fund í Havn:

Samstarvið økir um sjálvstøðu okkara

– Norðurlensk mentan er serstøk, og tí ræður um at varðveita samstarvið millum londini, at henda mentan ikki dettur burtur millum hinar í Evropa, sigur Valgerður Sverrisdóttir, formaður í Norðurlenska Mentanargrunninum

Í farnu viku helt Norðurlendski Mentanargrunnurin fund í Havn. Grunnurin hevur fund fyra ferðir árliga upp á skift í Norðurlondum, og hesaferð var summarfundurin hildin í Føroyum.

Stórir partur av fundinum snúði seg um at byta pening út til ymsk listalig tiltøk, sum listafólk í Norðurlondum samstarva um.

Seks mió. krónur býttar út í Havn

Árliga verða 20 mió. krónur latnar úr grunninum. Hetta er innan list, skúla og mentan, gransking o.a..

Á fundinum í Havn vóru soleiðis umleið seks mió. krónur býttar út til listafólk í Norðurlondum. 313 umsóknir vóru viðgjørðar á fundinum 8. - 9. juni.

Valgerður Sverrisdóttir, altingslimur fyri framsóknarflokkin í Íslandi, er formaður í Norðurlenska Mentanargrunninum. Hon sigur við Sosialin, at meginreglan fyri at fáa stuðul úr grunninum er, at talan er um eitt norðurlendskt projekt, sum fleiri lond eru felags um. Tað kann t.d. vera at Grønland, Ísland og Føroyar eru felags um eitt projekt, sum so fær stuðul úr grunninum.

– Í fyrsta umfari verða umsóknirnar viðgjørðar á

skrivstovuni hjá Norðurlandaráðnum í mentanarráðharraráðnum í Keypmannahavn, og síðani fær stýrið fyrri grunnin umsóknirnar til viðgerðar. Tað er stýrið fyrri grunnin, sum jättar umsóknirnar, sigur Valgerður Sverrisdóttir.

Í stýrinum fyrri norðurlenska mentanargrunnin sita eitt umboð fyrri politisku flokkarnar í hvørjum Norðurlandi sær, umframt eitt embætisfólk. Try umboð fyrri skrivstovuna í Keypmannahavn, eru eisini við á hesum fundum. Jóannes Dalsgaard, stovnsleiðari, er umboð Føroya í Norðurlenska Mentanargrunninum.

Norðurlensk mentan er serstøk

– Hvønn týdning hevur slíkt mentanarligt sam-starv?

– Vit halda tað hava stóran týdning, av tí at norðurlensk mentan er serstøk, í mun til onnur lond. Tí er tað umráðandi at stuðla tiltøkum í Norðurlondum, so okkara serstaka mentan ikki dettur burtur millum hinar í Evropa, sigur Valgerður Sverrisdóttir.

– Í Íslandi halda vit tað ongantíð verða so umráðandi sum í dag at standa saman í Norðurlondum, nú fleiri limalond eru farin inn í EU-samstarvið.

Ísland hevur valt at standa uttan fyrri EU, meðan lond eitt nú Danmark og Svøríki eru limalond í EU. Tí er tað so mikið meira umráðandi, at Norðurlond í felag kunnu samstarva á øðrum økjum.

Vit, sum standa uttan fyrri kunnu læra nógv av tí, sum EU-limalondini hava at siga okkum, eins og EU-limalondini kunnu læra av okkum. Tað ber væl til, hóast nøkur lond eru við í øðrum samstarvi.

– Tað er eisini av størstum týdningi fyrri mentan okkara. Vit eru sama fólkaslag og hava serstakar listar og mentagreinar, sum onnur lond ikki hava. Eitt nú kórsang, fólkadans og visusang, sum ikki finst á sama hátt uttan fyrri Norðurlond. Serstakt fyrri okkum er tí eisini, at vit kunnu samstarva um landamark.

Onnur uppgáva er at skapa umstøður fyrri samstarvi fyrri børn og ungfolk, soleiðis at uppvaksandi ættarlið hava haldgott grundarlag at byggja víðari á. Tey skulu kenna seg at hoyra saman sum norðurlendingar.

Umráðandi at varðveita samstarvið

– Eitt gott dømi um hetta er orðaskifti um fólkaskúlan, sum vit júst hava havt í Íslandi. Her er galdandi, at

børnini læra danskt í skúlanum, áðrenn tey læra enskt. Tað eru tó nógv foreldur, sum ikki skilja, hví børnini skulu læra danskt fyrst. Tey halda, at børnini hava meir brúk fyrri at læra enskt, av tí at tey norðurlendsku málini ikki eru kend í útheiminum.

– Tí kann norðurlenska samstarvið eisini vera við til at menna og styrka kensluna av sjálvstøðu í hvørjum landi sær, sigur Valgerður Sverrisdóttir.

– Tað er sostatt ikki ein sjálfvígja, um vit varðveita sambandið í norðurlondum ella ikki. Tí er tað so neyðugt at arbeiða miðvíst við hesum spurningum, sigur Valgerður Sverrisdóttir.

Formaðurin í norðurlenska mentanargrunninum heldur eisini, at smærri londini í Norðurlondum kunnu læra nógv av samstarvinum við tey størru londini. Hinvegin, so eru eisini dømi, har tey størru londini kunnu læra av teimum smáu.

Tey stóru kunnu læra av teimum smáu

– Vit hava í Íslandi gjørt royndir við skúlaskipanini í studentaskúlanum. Hesar royndir hava verið so mikið væl eydnaðar, at fólk í Svøríki hava verið í Íslandi og kunnað seg um hesa skipan.

Valgerður Sverrisdóttir, formaður í Norðurlands Mentanargrunninum: – Norðurlands samstarvið er av týdningini fyrri limalondini, av tí at vit hava serstaka mentan, sum neyðugt er at varðveita fyrri eftirtíðina

Valgerður Sverrisdóttir er útbúgvin lærari. Hon hevur sitið í altinginum seinastu átta árin, og er formaður í tingbókinum hjá framsóknarflokkinum.

Hon er so sannførd um

virðið at varðveita tilknýti millum norðurlondini, at hon er gift við einum norðmanni, sum hon sjálf tekur til.

Orð: Dagny
Myndir: Kalmar

Fíggjarleiðari

Søkt verður eftir fíggjarleiðara til Arbeiðsloysisskipanina (ALS).

Á fíggjarleiðini starvast í lötuni 7 fólk. Fíggjarleiðarin hevur ábyrgdina av hesum arbeiðsøkjum:

- bókhald og roknskap
- fíggjarstýring og budgettir
- hagtsviðgerð
- edv

Umsøjarin skal hava holla ástøðiliga útbúgving, sum í minsta lagi svarar til HD í roknskapi. Herumframt skal viðkomandi hava starvsroyndir innan fíggjarstýring.

Ætlanin er, at starvið skal setast skjótast tilber. Lønin verður eftir avtalu.

Nærri fæst at vita um starvið við at venda sær til Jógvan Mørkøre ella Petur A. Johannsen á telefon 19550.

Skrivlig umsókn skal vera skipanini í hendi í seinasta lagi 3. juli 1995.

Arbeiðsloysisskipanin

Att. J. Mørkøre
Smyrilsvegur 7
Postsmoga 3022
110 Tórshavn

Norðurlandski Mentanargrunnurin helt summarfundin í Føroyum, her m.a. seks mió. krónur vóru latnar í stuðli til norðurlensk mentanartiltøk. Á myndini stýrið fyrri grunnin, sum hevur eitt umboð fyrri politisku flokkarnar í hvørjum landi, umframt eitt embætisfólk. Umboð Føroya í grunninum er Jóannes Dalsgaard.